

AMERIKANSKI SLOVENSEC

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 196.

CHICAGO, ILL., TOREK, 16. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER, 16, 1924.

LETNIK XXXIII.

Delavski voditelj Gompers mrtev.

SAMUEL GOMPERS JE UMRL V MOLITVI ZA BODOČNOST AMERIKE.

San Antonio, Tex. — Dololetni vodja ameriškega delavstva je preminul. Spolnila se mu je zadnja želja, da je umrl na ameriških tleh.

Poslednja njegova misel je bila bodočnost ameriških konstitucij, za katere je neumorno deloval. Ko je že bil pri koncu in videl, da je njegov življenjski boj pri kraju, je dejal strežnici: "Strežnica, konec je tu. Bog blagoslovi ameriške institucije! Naj bi postale dan za dnevom boljše. Te besede so porabile njegovo zadnjo moč. Srce je nehalo biti.

Eno uro predno je nastopila smrt, je dal nekaj navodil glede pogreba in govoril s svojimi prijatelji, katerim je stiskal roke. In se poslovil od njih — za vedno.

Nastalo je vrašanje, kdo bo bodoči predsednik ameriške delavske federacije.

V Chicagi je nekdo, katero bo skoraj gotovo prevzel na svoje rame breme, katero je odložil pokojni — in ta je Matthew Woll. Že pred leti je bil Mr. Woll ljubljeneček pokojnega, in njegova želja je bila, naj bi bil Mr. Woll njegov naslednik.

Mr. Woll je podpredsednik ameriške delavske federacije in predsednik od International Photo Engravers unije.

Po zakonih Federacije se mora sestati izvrševalni svet v teku šestih dni, da izvoli provizoričnega predsednika, kateri ima ostati na temu mestu do prihodnje konvencije, katere se sestane v Atlantic City drugo leto meseca oktobra.

Kedor že bo izvoljen, gotovo je, da bo naslednik Mr. Gompersa član sveta federacije.

Vsi člani sveta so v polnem soglasju s temeljno smerjo vodstva Mr. Gompersa, katere se bo nadaljevala nesprenmenjena pri federaciji prihodnje leto.

Eno je gotovo, da kedor koli bo izvoljen, pot mu bo posuta s trnjem, in mogoče ga ne bo, ki bi se držal na površju toliko časa, kakor se je pokojni Mr. Gompers.

Zameti in vihar usodepolni za tovarniški parnik.

Hughton, Mich. — Poročajo, da je vrglo na suho kose lesa, in druge predmete, kateri so najbrže ostanki kakega tovarnega parnika, ki se je razbil v zametu in viharju, kateri je divjal na jezeru.

Obrežni stražniki menijo, da je nesreča zadela parnik Camden ali pa kakšen kanadski parnik, katerih enega so videli zgodaj zjutraj, ko je plul v bližini.

Sault Ste. Marie, Mich. — Dvajset tovarnih parnikov s žitom je odplulo iz pristanišča Port Arthur in Fort William, od teh je priplul semkaj prvi parnik Boland. Moštvo tega parnika je izpovedalo, da so prestali eno najhujših plovov y seziji in da se boje, da je postal parnik Tremain, kateri je sledil Bolandu, žrtev viharja.

EKSPLOZIJA BOMBE — ŠEST OSEB RANJENIH.

Bomba je bila vržena v doljenjmu delu mesta Chicago, Ill. Ranjene so bile štiri deklice in dva moška.

Chicago, Ill. — Dve bombi sta bili položeni pri sprednjem in zadnjem vходу poslopja na 115 So. Market cesti, kjer se nahaja delavnica oblačil tvrdke Schraiberg & Co. Detonacija je bilo slišati daleč naokrog. Razstrelba je napravila veliko luknjo v podnicah, in lahko ranila štiri deklice in dva moška.

Poroča se, da je pet moških ki so se nahajali v Thompson restavraciji en blok proč od mesta nesreče, tam sprejelo dva zavitka, nakar so odšli in kmalo na to je nastala eksplozija. Policija jih zasleduje.

Norman Schraiberg, ki je predsednik gori omenjene tvrdke je izpovedal, da je imel neke sitnosti z Unio, katere zastopnik je neki Sokol, katerega tudi policija išče. Pripoznal pa je Schraiberg, da mu Sokol ni grozil.

Potek obravnave proti Mrs. Sweetin in pastoru Hightu.

Mount Vernon, Ill. — Obravnava proti pastoru Hightu in Mrs. Sweetin, poteka hitro in sicer je dovolj gradiva, ki obtežuje oba, kot morilca Mr. Sweetina in pasterevo ženo.

Pri tej obravnavi igrajo veliko vlogo pisma, katere je pisal pastor Mrs. Sweetin, in so za oba obtež. So pa tudi priče, ki so izpovedale, da so vidile Mrs. Sweetin, ko je dajala juho svojemu soprogu en dan predno je umrl.

Zdravniško je bilo dokazano, da sta Mrs. Hight in Mr. Sweetin oba umrla na posledicah zastrupljenja.

Zagovorniki pastora so si izmislili neko nove vrste bolezni na možganih, kateri je baje podvržen obdolženi pastor. Zagovorniki vtmeľjujejo svojo trditev da pastor ni normalen po pismih, ker je več čisto navadnih besed napisal nepravilno. Tako na primer je napisal ime od Mrs. Elsie Sweetin namesto Elsie "Elise." Pastor je star 51 let. Najbrže ta zagovor ne bo držal, dasi so pota ameriške justice čudna.

Obravnava se nadaljuje.

Predzren rop.

Mrs. Julius Friedlander, sobroga trgovca s zlatino je bila napadena ko je šla z neko spremljevalko po stopnicah v svoje stanovanje od dveh banditov, kateri so jo olajšali, kakor tudi spremljevalko vseh dragocenosti in gotovine v skupni vrednosti \$15.000.

Kopenhagen, Švedska. Hjalmar Branting, švedski premier je močno obolel. Zdravniki so izjavili, da ima pljučnico in da je njegovo stanje kritično.

RAZNE VESTI.

Waukegan, Ill. — Ime vasi Area, kjer stoji St. Mary's of the Lake semenišče, je bilo spremenjeno v Mundelein, na čast kardinalu George Mundeleinu.

Washington. — Senator Reed je ostro protestiral v senatu proti postopanju Velike Britanije glede pogojev izplačevanja dolga, katerega dolguje Francija Ameriki. Med drugim je dejal, da naša država ne bo dopustila, da bi se Velika Britanija ali pa kakšna druga država vmešavala v to zadevo. Mi bomo s pogajanjem nadaljevali, tako, kakor se nam vidi prav.

Columbus, Ohio. — Alexander Kuszik, star 20 let, kateri je bil spoznan krivim umora svoje 13-letne sestrične in obsojen na smrt, je bil pretečeni petek usmrten na električnem stolu.

Honolulu. — Gilbert Mc Nicoll, bivši ameriški višji kolinski nadzornik, se bo moral zagovarjati pred sodiščem, ker je obdolžen tiho tapstva in ker je ukazal svojim nižjim uradnikom, da so puščali blago skozi, ne da bi ga preiskali in zahtevali kolinsko pristojbino.

Shanghai. — Glasom poročila v nekem listu iz Hankow posnemamo, da so banditi ugrabili pet katoliških redovnic, katere so šele pred dvema mesecema prišle iz Amerike.

Wiscasset, Me. — Pes obstrelil lovca. Theodore Sherman iz Edgcomb se je peljal z avtomobilom na lov. Med potoma se mu je pa nekaj pri avtomobilu pokvarilo in stopil doli s puško, katero položil na tla, za njim pa skoči tudi njegov pes. Ko se Sherman skloni pod avto, stopi pes na puško, katere se sproži in zadene Shermana v nogo.

Victoria, B. C. — Kanadska križarka Patricia je bila poslana proti Georgia morskemu zalivu z nalogo, da prehití bandite, kateri so oropali podružnico "Royal Bank of Canada" v Nanaimo za \$40.000, predno se jim posreči priti do ameriškega obrežja. Banditi so pa prezrli \$100.000, kateri denar je bil pripravljen za izplačilo rudarjev.

Tokio, Japonska. — Od tukaj poročajo, da se je parnik Kwanto potopil v bližini Tsuruga posledica hudega viharja, kateri je divjal na morju, spremljeni s snežnim metejom. Pet častnikov in petdeset mož se je rešilo, medtem ko se je 40 mornarjev nahajalo v smrtni nevarnosti na potaplajočem se parniku, od katerih osem trupel je vrgla voda na suho.

Hanover, Nemčija. — Fritz Haarmann, obdolžen umora 27. oseb, je poleg teh umorov priznal še tri nadaljnjne.

Chicago, Ill. — Avgust Anderson, 712 N. Christiana avenue je padel iz osmega nadstropja Marshal Field & Co. skladišča na Adams in Wells cesti, v šaft za vspenjačo in bil na mestu mrtev.

London. — Italijanski parnik Laura je v angleške kanal kolidiral s parnikom Lorenzo in se potopil.

RUSKO LJUDSTVO NE MARA BOLJŠEVIZMA.

"Stara mati revolucije" pravi, da bo rusko ljudstvo prevrglo sovjete.

Praga, Čehoslovakija. — Carizem je mrtev v Rusiji. Proklamacija nadvojvoda Cirila carom vseh Rusov je smešna, tako pravi Katarina Breshkovskaya, "stara mati revolucije," ki je stara sedaj 81 let.

O boljševizmu pa pravi Breshkovskaya, da je tuji idejam ruskega ljudstva. Rusko ljudstvo ga ne mara. Da je boljševizem sploh prišel na površje je pripisovati, da je bilo 160.000.000 Rusov v prave mmentu presenečeno in od tega časa je orožje v rokah Leninovih privržencev. O, pravi dalje Breshkovskaya: "Jaz poznam moje rusko ljudstvo. Dolgo dobo sem z njim preživela v trpljenju in mi je znano česa si želi. Ne želi si boljševizma, pa tudi ne carizma. Ono hoče dela, mir in svojo vero. Padec sovjetske vlade je blizu.

Mati revolucije ne misli, da bo mogla umreti v pregnanstvu. "Vrnila se bom v Rusijo, tam me čaka še delo. Jaz se čutim mlado — čisto mlado. Kedor je preživel 33 let v Sibiriji, ostane vedno mlad."

John L. Lewis zopet izvoljen.

Indianapolis, Ind. — John L. Lewis, iz Springfielda, Ill. je bil ponovno izvoljen za prezidenta združenih ameriških rudarjev, s skupno administracijsko listo in sicer z veliko večino.

150 avtomobilov uničenih v plamenu.

Chicago, Ill. — V Auburn garaži na 7645 So. Halsted cesti je izbruhnil ogenj, kateri je uničil 150 avtomobilov in napravil \$75.000 škode.

Med ognjem je tudi nastala eksplozija tanka, v katerem je bilo 50 galon gasolina, kar je zmedo še povečalo in dalo obilo posla gasilcem, da so po velikem trudu ogenj omejili.

Policija je aretirala nočnega čuvalja črnca Johna Evansa, kateri je prizpoznal, da je prižgal cigareto in vrgel še ne ugasnjeno žveplenko na tla namočena z oljem, nakar je pričelo goreti.

Bivši ruski prelat usmrten.

Moskva, Rusija. — Redovnik Polosov, ki je bil dodeljen kot pomočnik pravoslavnemu patriarhu Tikhonu, se je postavil v bran banditom, ki so ga napadli v Donsky samostanu, kateri so na redovnika streljali in bo najbrže ranam podlegel.

Ni se oziral na grozljivo pismo, so mu podtaknili bombo.

Chicago, Ill. — Frank Larroco, 801 S. Oakley blvd. je dobil grozljivo pismo v katerem so zahtevali izsiljevalci od njega \$5.000, za kar se pa ni zmenil. Isiljevalci so pa pokazali, da se ne šaljijo, so podtaknili bombo v ozadju hiše, katere je eksplodirala in napravila občutno škodo na poslopju.

Kdo je povzročil odstop Davidovičeve vlade?

VODITELJI JUGOSLOVANSKE VOJSKE ALI GENERALI SO GLAVNI VZROK, DA JE PADEL DAVIDOVIČ

Edina pot.

Jugoslavija stoji še vedno pod močnim vtisom, ki ga je napravil odstop Davidovičeve vlade. Politična javnost se povprašuje, kako je bilo mogoče, da je Pašić vrgel vlado, ki se je naslanjala na večino v parlamentu. Nikola Pašić ni porazil Davidoviča v odkriti parlamentarni bitki, temveč s silami, ki delujejo izven parlamenta in ki so za navadne ljudi skrite in nevidne. To je bila zanj edina pot, ako je hotel zmagati. Kdor je v zbornici v manjšini, mora iskati pomoči kje drugje, ali se pa mora vdati in prepustiti oblast svojemu nasprotniku. Pašić in Pribičević se pa nista hotela vdati in sta delala toliko časa, dokler nista zmagala. Sedaj nastane le vrašanje, kakšne so bile tiste sile, katerih sta se ona dva poslužila, da sta dosegla svoj namen. Omeniti hočemo danes le eno važno in odločilno silo, in sicer vojaštvo. Voditelji jugoslovanske vojske ali generali so glavni vzrok, da je padel Davidovič.

Borba za vojsko.

Da bodo čitatelji razumeli, zakaj so bili generali nasprotni Davidovičevi vladi, im hočemo opisati malo po bližje borbo za organizacijo vojske v Jugoslaviji. Štefan Radič ima v svojem programu zahtevo, naj se zniža stalna vojska za eno tretjino. "Naši najboljši vojak" — je rekel Radič — "naj staknejo glave in naj najdejo tak sistem narodne obrambe, da bomo vojaško nepremagljivi, a da nas vojska finančno ne preveže na pritiska, nikar pa še gospodarsko vničuje." Radič zahteva, naj se izdatki za vojsko zmanjšajo najmanj za eno tretjino, kajti 4 milijarde letnih stroškov se mu zdi odločno preveč. Istih nazorov ko Radič je tudi Slovenska ljudska stranka in še druge skupine iz bivše vladne večine.

Vsak vojak naj služi na domači grudi.

Štefan Radič ima nadalje v programu, da se mora vršiti vojaško službovanje v ožji domovini. On je protiven, da bi na primer Hrvatje in Slovenci služili v Albaniji in Makedoniji. On pravi, da je to potrebno toliko iz vojaških kolikor iz zdravstvenih razlogov. "Drugače bomo okužili z malarijo vse naše kraje in uničili ves narod. Vojvodina je na primer od tega že vsa okužena."

Nadalje zahteva Radič, da mora biti vojni minister civilist in sicer član parlamenta. Proti temu vojaškemu programu se odločno upira večina vojaških krogov ter navaia v svoj prilog nastopne razloge.

Število vojaštva se ne sme zmanjšati.

Zakaj Jugoslavija ima mnogo sovražnikov, ki prežijo nanjo, da bi jo ob prvi ugodni priliki napadli. Ako nima Jugoslavija krepke in tr-

dne vojske, postane žrtev svojih grabežljivih sosedov. Edino oborožena sila vzbujajo splošno odobravanje in prisili nasprotnike, da se ne dotikajo svobode jugoslovanske države. Kdor ni močan, tega oropajo brž vseh njegovih pravic. Razen tega opažamo pri vseh sosedih, da večajo svojo armado in jo izpopolnjujejo. Italija gradi na primer nove zrakoplove, posveča mnogo truda in žrtvuje mnogo denarja za topništvo in skrbí sploh za prvovrstno organizacijo vojske. Isto delajo druge države v Evropi. Kdor zahteva v takih razmerah manjšanje vojske, škoduje lastni domovini.

Kako odgovarjajo nasprotniki?

Radič in Ljudska stranka odgovarjata, da je krepka obramba države potrebna, a do to ni odvisno od števila stalne vojske. Boljše je, da je vojska manjša, toda dobro opremljena in temeljito izveščana. V slučaju vojne se pa spravijo itak milijoni na noge, da hite braniti domovino. Miljarde, katere se odzamejo vojnemu ministru, se vporabijo za zidavo dobrih cest in gradnjo železnic, ki ne služijo le trgovini, ampak tudi vojski. Dobre ceste in železnice so za vojno ravnotako važne kakor topovi. Kaj poma-gata velika vojska, ako nimaš hitrih železnic, da mečejo vojaštvo iz enega bojišča na drugo in ga preskrbujejo točno in naglo s hrano in municijo? Ali niso Nemci zmagovali v svetovni vojni tudi radi tega, ker so imeli izvršno železniško omrežje? Miljarde, ki se uporabljajo za železnice in za ceste koristijo mogočno obrambi države in dvigajo po vrhu gospodarsko moč prebivalstva. Naš program je torej blagor ljudstva in okrepitev obrambne moči Jugoslavije.

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na sadnjo pošto točno in brez vsakega odditka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 8.20
1,000 — Din	\$ 16.05
2,500 — Din	\$ 40.00
5,000 — Din	\$ 79.50
10,000 — Din	\$158.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1,000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljtvah nad 10,000 Din. / nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela neprilakova, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na kakej po cenah onega dne, ko m sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJSKE & CEŠARKE
70-94 AVE. NEW YORK, CITY

EDINOST

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list
Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen
leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America.
Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday,
Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application

MARČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Včeraj so razbijali --- danes hočejo graditi.

Mornaški tajnik Wilbur priporoča s svojimi svetovalci, da naj zvezni kongres, ki se je sestal začetkom tega meseca sklene in odobri povečanje ameriške mornarice. Argumenti, s katerimi tozadevni mornariški veščaki to priporočajo dokazujejo, da je neobhodno potrebno, da se v tem oziru store potrebni koraki, sicer bo dežela lepega dne silno razočarana.

To je verjetno in resnično. Toda gospoda v Washingtonu, zlasti ona, v katere rokah se nahaja gospodarstvo naše obširne dežele, naj pa nikar ne pozabi, kaj je delala lansko leto in v tem letu koncem zadnjega meseca. Na vladino odredbo se je potopilo veliko bojno ladijo Washington in lansko leto par drugih, zatrjujoč, da tako zahteva znana washingtonska razoroževalna pogodba na morju med štirimi velesilami. Sedaj pa pridejo pred kongres isti gospodje in priporočajo povečanje mornarice in isto modernizirati.

To je mogoče samo na ta način, da računajo na veliko ljudsko nezavednost in pozabljivost. In če je to ravnanje pametno in ekonomično — potem ljudje na svetu sploh ne vemo, kaj je na svetu še ekonomično pametnega!

Samuel Gompers umrl...

Dolgoletni predsednik Ameriške Delavske Federacije je umrl v soboto zjutraj ob 4. uri 10 minut.

Gompers se je narodil dne 21. januarja 1850. v Londonu na Angleškem. Po narodnosti je bil Žid. Njegov oče je bil izdelovalec cigar. V Ameriko je došel l. 1863. Takoj, ko je prišel nekoliko v starejša moška leta je kazal veliko zanimanje za delavstvo. Deloval je neumorno pri lokalnih delavskih organizacijah in iz njega je že v mladih letih sijal posebni genij voditelja. Leta 1881. je organiziral Ameriško Delavsko Federacijo, kot vrhovno centralno delavsko zvezo, v katero so se poslej združile vse različne strokovne delavske organizacije. Razum enega leta, je bil on stalni predsednik te zveze.

Kot posebnega genija se je skazal zlasti ob časih, ko se je tuintam zajedal v vrste ameriškega delavstva radikalizem. Kolikokrat bi bila Ameriška Delavska Federacija krenila na radikalni tir, kolikokrat bi bilo šlo ameriško delavstvo skozi nepraktične pogubonone preizkušnje, ako bi ne bilo na krovu ugledne ameriške delavske organizacije previdnega in treznomislega moža pri krmilu. Toda Gompers kot prevdaren mož se je vedno ogibal nevarnih potov in preizkušenj. Radikalci in celo naši lawndalski "prosvitljenci" so ga zmerjali z nazadnjakom, itd. Toda prihodnost pa je vedno v takih slučajih pokazala, da je mož pravilno ravnal, ko se je ogibal radikalizma in prevratnih idej

v svoji delavski federaciji.

Ameriška delavstvo je s smrtjo Gompersa zgubilo dosedaj najboljšega voditelja. On je bil tisti, ki je spravil Amer. Del. Federacijo na višek ugleda in spoštovanja. Zato se ga bo ameriško delavstvo tudi spoštljivo spominjalo, dokler bo kaka ameriška delavska organizacija obstajala.

Holton, Mich.

Čenjeni g. urednik: — Prosim oprostite, ker Vas bom zopet nadlegoval z mojim dopisom. Jaz bi proti Vam sicer protestirala, ko bi Vi ukiniti naš ženski kotic, ali ker niste Vi tega nič krivi, temveč me same žene, ker nismo redno dopisovale, pade krivda na nas same. Zelo bi me veselilo, ko bi me žene dobile nazaj naš kotic, vsaj sedaj v zimskem času, ko nam preostaja več časa v dolgih večerih. Sicer pa malo dvomim, da ga dobimo, ker se premalo zanimamo za dopisovanje, kar je obžalovanja vredno. Za poročati imam veselo novico iz naše naselbine, katero smo doživeli v soboto 29. novembra.

Sicer to novico bi moral poročati naš poročevalec, kateri pa ni bil navzoč, dasi je bil na to pozvan in povabljen. Kaj je bil za en vzrok upam, da to nam prihodnjič pove. Imeli smo na ta dan očet ali svatbo na domu tukajšnjega dobroznane rojaka Mr. Ostermana. Njegov starejši sin po imenu Jožef, jako spoštovan in ugleden fant je poročil in sklenil zakonsko zvezo s hčerko tukajšnjega rojaka in rojakinje Mr. in Mrs. Tone Videtič, ki je dober katoličan in zaveden Slovenec. Poroka je bila na Brunswicku in sicer s sv. mašo. Najlepše je bilo, ko so vsi svatje, stariši, bratje in sestre obeh novoporočencev pristopili h mizi Gospodovi, kar je naredilo na rev. navzočih velik vtis. Rev. Father Homma je imel na novoporočence krasen in ganljiv nagovor, ki je marsikatero ganilo do srca in mu privabil solzo na dan.

Ko človek vse to vidi in premotri, tedaj vidi, kako velika razlika je med ljudmi, ki jim je katoliška vera sveta stvar in med onimi, ki so vero zavrgli in tako tavajo brez vsake smeri, brez cilja in namena za takozvanim rdečim socializmom, ki jih vodi naravnost v globoki propad.

Kje ste vi rdeči pisuni, ki izdajate vaše časopise in blufate, da ste naprednjaki? Pridite in pokažite, kaj da znate in kaj da ste že naredili. Sicer mi vas že dobro poznamo, kaj da znate. Vaša trditve, da ste napredni in za trpina delavca osvoboditelji, je lajanje psa v luno! Poglejte, ako vas ni sram med naše verno ljudstvo, ki ima še vero v Boga. Kako lepo živi in napreduje in to pod skrbnim vodstvom naših katoliških duhovnikov, katerim je tudi vsak

pal. Počasi, med tem, ko sem se jaz prevačal po vodi so prilezli iz koč. Coklarji in drugi. Kočevar je bil eden izmed najprvih. V vodo se sicer ni upal, vendar pa je kazal živahnost in še dovolj življenja je imel v sebi.

Solnce se je dvigalo čez dalje bolj na sinjem nebu. V White Iron Beach jezeru smo se vsi lepo umili in naš bataljon je bil pripravljen bil z vsem zadovoljen smo se ukrcali na njegov avtomobil in smo odšli nazaj na Ely. Predno smo pa zavili na Ely je pa Mr. Mantel pošepetal na Mr. Skubčevu uho, da pojdi moše na Winton, ki je zadnja ameriška vas pred kanadsko mejo. Ogledali smo si celo po-

katoličan hvaležen. Toda, kdo bo vam hvaležen, kdo izmed onih bo vam hvalo pel, ki ste jih spravili ob najdražje ob sv. vero, ob tisto edino tolažbo, ki jim je tolažila srca ob žalostnih trenutkih in stiskah. Poglejte vašo kroniko in si sami tolmačite. Jaz po mojem mnenju sicer mislim, da vas bo kmalu narod obsodil. Oni pa, ki bodo še capljali za vami in se zvalili v jarek kot vi, pa bodo vas preklinjali med tem, ko o vas ne bo ne sluha, ne duha.

Takoj po maši pa smo se sešli na ženinem domu, kjer smo se prav podomače zabavali v priazni družbi naših rojakov in rojakinj. Takoj spočetka smo se živahno razgovarjali, pozneje smo se pa tudi zasukali, da je bilo veselje temvečje. Miza je bila stalno obložena z vsakovrstnimi okusnimi jedili, kar znači, da so Mr. Ostermanova in Mrs. Videtičeva mati izborne kuharice. Mr. Osterman in Mr. Videtič sta pa dobro vedela, da so ljudje v takih slučajih zelo žejni, nakar sta donasala na mizo tekočino. Karkoli je zmožna producirati samo država Michigan. Čas je potekal hitro in prav gotovo bi bilo trajalo do ranega jutra, ali prva adventna nedelja je vse to nam prekinjala in obolnoči je bilo konec. Edino kar ni nobenemu do padlo je bilo to, ker je isti dan zapadlo par palcev snega, kar je povzročilo, da so naši avtoli imeli velike zamude, ker je sneg zadrževal v njih hitrost.

Lepo se zahvalim Mr. in Mrs. Osterman in Mr. in Mrs. Videtič za njih povabilo in gostoljubnost. Novemu paru pa želim obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu!

Obenem voščim vsem rojakom in rojakinjam veselo božične praznike in srečno Novo leto!

Mary Debelack.

Pueblo, Colo.

Poročati imam, da smo imeli 40-urno pobožnost ali češčenje Presv. Rešnjega Telesa, ki je trajalo od 28. do 30. novembra.

Pobožnost je vodil znani slovenski duhovnik Rev. Father George Trunk, župnik slovenske cerkve v sv. Jožefa v Leadville, Colo.

Ljudstvo se je teh pobožnosti udeleževalo v obilnem številu, kar priča, da je velika večina našega ljudstva še vedno vneta za sv. vero.

Naš preč. g. župnik Father Ciril OSB., ki so se zdravili

krajino, tudi vodne sile, ki gonijo mogočne motorje, kateri zahtevajo ves Iron Range s potrebnim elektriko. Ko smo si vse to ogledali smo krenili nazaj in prišli srečno na Ely. Mrs. Mantel je nam postregla z dobro okusno kavo in nato smo se razkropili vsak po svojih potih. Jaz sem imel svoje posle, drugi zopet druge, itd.

Po kosilu sta pa Mr. Germ in Mr. Zalar sklenila, da bosta naš bataljon zapustila, ker se je baje obema mudilo domov. Rečeno storjeno in Mr. Skubic jih je odpeljal na Eveleth, odkjer sta potem popoldne odšla z vlakom v Duluth in odtam domov.

Moja malenkost in Mr. Grdina sva pa ostala še dalje na prijaznem Elyu. Popoldne sva

Iz katoliškega sveta.

ZIVAHNO GIBANJE ČEŠKIH KATOLIČANOV. — FRAN. COSKI KARDINAL SVARI AMERIKO PRED KOMUNIZMOM.

Važna konvencija katoliške ljudske stranke na Češkem.

Praga. — Te dni so zborovali v Pragi v hotelu "Živega srebra" zaupniki češke katoliške ljudske stranke, ki so zastopali vse lokale češke države, kjerkoli bivajo katoličani. Po številu se je vdeležilo tega zborovanja okrog 210 zaupnikov.

Zborovanje se je pričelo po slovesni sv. maši, ki se je davala za dober vspeh strankinega zborovanja.

Podpredsednik češke katoliške ljudske stranke, Mr. Nosek, ki je obenem državni poslanec v češkem parlamentu je otvoril in predsedoval zborovanju katoliške stranke. Kot poslanec je poročal zaupnikom o delovanju katoliških poslancev v parlamentu, kateri so neumorno delovali in vodili boj proti katoliški Cerkvi sovražnim češkim protostozidarjem.

Monsignor Zavoral je govoril o novi šolski postavi, ki je baje sama na sebi nedolžna, a Cerkvi sovražni učitelji in šolski nadzorniki jo tolmačijo po svoje in ne dovoljujejo vsrgetega poduka v šoli. Zaupniki so tudi razmotrivali, ali naj vodijo proti številnejšim nasprotnikom, ki povečini prihajajo iz protostozidarskih lož in deloma iz socialdemokratske stranke, še nadaljnji boj, ali pa naj se začne boriti za dovoljenje privatnih katoliških šol.

Dalje so zborovalci sprejeli ostro rezolucijo, s katero obsojajo preganjanje katoliške Cerkve na Francoskem, kjer so protostozidarji dosegli, da je vlada prekinila zvezo z Vatikanom. Sprejeli so posebno poslanico, katero so nato poslali na katoliške časnike v Francijo za objavo, kjer izražajo simpatije nreganjanim francoskim katoličanom.

Posebno pa so povdarjali na zborovanju predstavniki češke katoliške inteligence, da je treba z večjo silo in večjim zanimanjem podpirati prosvetno delo med katoliškimi Čehi. Posebno je treba okreniti časopisje, ker to je dandanes najvplivnejša in največja sila na svetu.

Kardinal Dubois o komunizmu.

Francoski kardinal Dubois je te dni poslal posebni anel na svoje rojake v Ameriko, da naj pomagajo iztebiti komunizem na Francoskem. Komunizem je zadnje čase pod

v toplicah so se vrnili par dni pred 40-urno pobožnostjo. Počutili so boljše in Bog daj, da bi bili še mnogo let zdravi med nami.

Končno moram še omeniti, da smo vsi farani iz srca hvaležni Rev. Fathru Trunku za njih trud, ki so ga imeli z nami in za njih lepe govore. Bog jim plačaj stotero!

Pozdrav!

Poročevalec.

obhodila celo mesto, srečala marsikatero prijatelja in tako spoznala celo mesto. Zvečer sva bila pa povabljeni na banket, ki sta ga tako okusno pa tudi bogato priredila Mr. in Mrs. Frank Veranth. Mr. F. Veranth ni na Iron Range nepoznana oseba. On je lastnik naimodnejšega in jako lepo urejenega hotela na Elyu. Obenem pa vodi vspešno bogato podjetje z raznovrstnim materialom za zidanje in grajenje hiš in drugih poslopij in obenem prodaja premog in drva za kuriyo. Z nama vred je bilo novabljenih na ta banket tudi nekaj društvenih uradnikov od društva K. S. K. J. Udeležili so se Mr. John Otrin potem predsednik tamkajšnjega lokalne-

Herriotovo vlado zopet oživel in pričel dvigati svojo nevarno strupeno glavo. Ljudstvo je po zadnji vojni že itak do skrajnosti, nezadovoljno in ni treba še raznih hujskačev.

Ko je prišel v Francijo sovjetski poslanik Krassin so komunisti zaplesali veselja. Krassin se seveda izgovarja na vse načine, da nima s sedanjimi nemiri, ki so jih povzročili komunisti na Francoskem nič skupnega. To je verjetno in lahko, a pri vsem tem je nepobitna resnica, da je o-ficielno priznanje sovjetske Rusije in o-ficielni prihod Krassina moralno silno onogumilo komuniste na Francoskem in to je več ali manj dala duška komunističnim elementom, da so zaplesali in pri tem povzročili tuintam krvave kravale.

Zato naj ima vsa Amerika namet in naj ne skuša udomastiti komunizma na svojih tleh.

Banditi odvedli tri katoliške duhovnike v ujetništvo na Kitajskem.

Iz Chenfu Chow na Kitajskem se poroča, da so kitajski bandite, ki se skrivajo po gorovju ušli tri katoliške duhovnike nasilnoske družbe, ki so misijonarili v teh okrožjih in jih odvedli v svoja skrivališča. Kier jih drže proti odkupini. Ujeti so bili Father Dominic, Father Edmund in Father Mathias, vsi trije ameriški misijonarji. Kaj se bo v tem oziru storilo za rešitev prizadetih poročilo ne pove.

"Holy Name" društvo hitro raste.

Zadnje nedelje je v Chicški nadškofiji zopet pristonilo h skupnemu četrtletnemu obhajilu po vseh katoliških cerkvah ogromno število udov Holy Name društva. To cerkveno društvo, ki je nastalo skoro v vsaki fari podlega vsega napredka, silno hitro napreduje in silno pridobiva članstvu. Med Irci je danes že skoro vsak katoličan član tega uglednega cerkvenega društva. Kdaj bomo lahko tako zapisali o ameriških Slovencih?!

POZOR!

Naše naročnike iz Chicage povabimo, da pridejo po stenski koledar v naš urad, ker zastopnik ne bo imel časa iti po hišah. Za nje veljajo iste določbe, kakor oznanjeno! Uprava A. S. in Ed. in A. M.

NAZNANILO!

Vsem onim, ki imajo naročen list **Amerikanski Slovenec in Edinost** za svoje domače v stari kraj, naznanjamo, da je večim že potekla naročnina. Ker so na s pošiljanjem lista v stari kraj veliki stroški zato opominjamo vse one naročnike, naj zopet blagovolijo naročnino za svoje domače ali prijatelje v starem kraju obnoviti, ali pa naj nas blagovolijo obvestiti tekom tega meseca kako in kaj, ker s prihodnjim letom bomo ustavili pošiljanje lista v stari kraj vsem, ki ne bodo imeli plačane naročnine, oz. o katerih ne bomo obveščeni, kaj naj storimo. Prosimo cenjene naročnike, da to vpoštevajo. Uprava A. S. in Ed.

GRDINA IN SINOV.
PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

ga društva, društveni tajnik in nekaj drugih. Poleg drugih je bil povabljen tudi kot časten gost Rev. F. Mihelič slovenski župnik cerkve sv. Antona na Elyu.

MINNESOTA.

Jaz sem bil svoje kosti že h pokoji položil, ko zdravilec le še ni bilo konca. Mr. Grdinata se je pa menda prijel misel, da bi bil rad videl tistega volka, ki ga je Kočevar videl, ko je skočil iz grma, zato je šel ven. Zunaj pa se mu je vzljubil prijeten vonj smrek in se je zračil med njimi. Kočevar je pa to zapazil, se je pa hitro ogrnil z rjuho, smuknil skozi zadnja vrata v noč in se v par trenutkih pojavil nekje v bližini Mr. Grdinata. Kmalu smo čuli odzunaj krophot. Kako se je pa Mr. Grdina počutil pa ne vem. Končno so člani našega ba-

taljona pospali. Kako so nekateri izmed teh "dreto" vlekli pa morda nihče ne ve razum mene. Kočevar je hrčkal, kakor bi igral na kako bas kitaro. Coklarji so pa hrččali na kratko po dobro, kakor bi les podirali za coklje. Dolenjca sta pa samo bolj globoko vzdihovala. Ta dva sta gotovo sanjala o Mantelnovem rezervarju.

Zjutraj sem se ta prvi zbudil. Solnce je že sijalo izza gore. Bilo je nekako 6 ura zjutraj. Na steni sem zagledal kopalno obleko. Prijela me je skušnjava, da sem se šel kopati. Voda je bila primeroma ravno prav gorka in plavalo se je, da je bilo veselje. Kaj takega še nisem doživel, da bi se bil že pred zajtrkom ko-

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENSKI KOLEDAR.

4. adv. — Janez Krst. oznan. pokoro. Luk. 3.
21. Nedelja — Tomaž, ap.
22. Ponedeljek — Zeno, muč.
23. Torek — Viktorija, dev. in muč.
24. Sreda — Adam in Eva.
25. Četrtek — Božič. Rojstvo Gospodovo.
26. Petek — Stefan, prvi muč.
27. Sobota — Janez, apost. in evang.

PAMET IN VERA.

9. JESUSOVE DOBROTE. (Dalje.)

Veliko ljubezen razodeva jo prvi kristjani zlasti do svojih trpečih sobratov. Lajšajo jim bolečine, obiskujejo jih, tolažijo ter jim dajejo pogum. Nobena bolezen jih ne more odvrgniti. Ko je v Egiptu razsajala kuga, so pobirali kristjani po ulicah poganske bolnike, katere so njihovi zapustili, nosili jih v svoje hiše ter zanje skrbeli kakor za svoje brate. (Evzebij VIII, 22.) Komaj so kristjani dobili prostost, že so začeli zidati sirotišnice, bolnišnice in druge dobrodelne zavode. Tudi osodo sužnjev so izdatno zboljšali, četudi suženjstva niso mogli takoj in povsod popolnoma odpraviti. Po nauku, da smo pred Bogom vsi enakopravni, vsi otroci enega in istega očeta, je dobil tudi suženj svoje pravice. Gospodar sedaj ni smel več tako svojevoljno ravnati z njim. Kristjani so se celo sami podajali v suženjstvo, da so druge rešili sužnjosti. Sv. apostol Pavel imenuje sužnja, na katerega se ošabni Rimljan niti ozrl ni, "svojega duhovnega sina, svojega preljubega brata!" Hermes, rimski prefekt, je na dan svojega krsta opustil 12.000 sužnjev. Enako je storil Hromacij svojim 14.000 sužnjem, katere je vrhu tega še bogato obdaril.

Ko je Jezus s svojim naukom prerodil družino, se je prerodila tudi država. Kakor je nebeški učenik z jedne strani opominjal ljudi: "Dajte cesarju, kar je cesarjevega," tako je tudi z druge strani opozoril oblastnike, da imajo svojo oblast od Boga ter jo morajo tudi no njegovi volji izvrševati. Trinoštvo in prekucija ste postali na ta način nemogoči. Kdor hoče spoznati dobroto, katero je Jezus v

tem oziru izkazal človeškemu rodu, mora primerjati zakone pred Kristusom zakoni, ki so se dali na podlagi Jezusovega nauka.

Velik vpliv v javnem življenju za človeštvo ima delo. Delo pa je bilo pogosto sramotno. Opravljali so je le sužnji. Prosti meščani se je sramoval, opravljati dela priprostega moža. Vsled tega je nastala nepopisljiva reva. Premoženje se je nabralo le v rokah nekaterih, ki so ga v največji razkošnosti zapravljali, večina ljudstva pa je živitarila v lenobi in revščini. Odkar je pa Jezus sam delal v delavnici svojega rednika — tesarja, je postalo delo čisto in sveto. Vse se je poprijelo dela, s tem pa je nehala revščina, prišlo je med ljudi splošno blagostanje.

A kdo bi mogel opisati vse one krasne sadove, katere je rodil Jezusov nauk! Kdo bi mogel zadostno popisati dobrote, katere je delil Jezus človeškemu rodu, in katerih mu nihče ne more odreči. Jezus je središče zgodovine; pred njim poganstvo, za njim krščanstvo. Ali je morda svet kar na slepo izpremenil svoje življenje, opustil grešne razvade, brez vzroka, brez učitelja? Kaj takega misliti, bi bila največja nesmisel. Jezus Kristus je izpremenil obličje zemlje, on je vplival na človeški rod ne samo prve čase, ampak vedno do danes. Sreča vlada, kjer on vlada; kjer njega ni, tam izgine sreča.

Poglejmo v Carigrad, kjer je bilo nekdanje središče rimskega cesarstva, — kaj vidite sedaj tam? Isto pogansko pokvarjenost, strašni propad velikega kraljestva; ljudstvo, ki veruje najsmušenejši bajke koranove (turške vere), ljudstvo pogreznjeno v največjo nevednost. In zakaj? Ker se nad nekdanjo sv. Zofijo (največjo cerkvijo v Carigradu) ne sveti več križ Jezusov, ampak turški polumesec.

Poglejmo Francosko. Za časa prekucije je ljudstvo razbilo križe Jezusove, porušilo njegove cerkve. Kaj je bila posledica? Največja zdijanost, krutost, najstrašnejše trinoštvo. Kri je tekla v potokih. Brat je moril brata. Nekdo je celo želel, da bi mogel glave celega naroda združene v eni glavi z giljotino (s sekiro) odsekati. Na oltarju je zdvijano ljudstvo častilo živo, razuzdano nesramnico. To je svet brez Jezusa! In ali nam današnji čas ne kaže istega! Kolikor bolj se svet odtujaše Kristusu, toliko večja je razuzdanost, toliko večja razlika

med stanovi, med bogatinom in revežem, toliko večja sužnjost, toliko večja zdijanost. Kaj je svet brez Kristusa, nam dan za dnevom oznanjujejo bolnišnice, norišnice, ječe!

In če dandanes svet toži nad svojim neznosnim stanjem, če išče prijatelja, pač boljšega ne more najti, kot je Jezus Kristus, ki je ne samo enkrat, ampak že tolikokrat najizdatneje pomagal človeškemu rodu. Tu je le treba, da se ga človeški rod oklene z ono ljubeznijo, s katero so se ga oklepali prvi kristjani, in človeški rod bo ozdravel. "Dajte nam takih mož, takih žena," rekel je sv. Avgustin, (Ep. 138 ad Marcell.) "kakoršne tirja Jezusov nauk, takih starišev, takih otrok, takih služabnikov, takih kraljev, takih sodnikov, takih vojakov, takih meščanov, takih državljanov, kakoršne zahteva krščanstvo. In brezdvomno bo imelo krščanstvo največjo korist." In to velja še dandanes. Edini lek za oboleli človeški rod je: "Nazaj h Kristusu, najboljšemu prijatelju, Bogu, ki je vse svoje življenje daroval zanj, ki še sedaj pod revno podobo kruha živi sredi ljudstva, da mu kot dobri prijatelj pomore!"

Edini izhod.

Mati: "Učitelj se mi je nri-tožil, da v šoli vedno šepetaš."

Hčerka: "Seveda, saj nam ne dovoli glasno govoriti."

VOJN CVETA — DUHTEČ ZRAK.

Stenski koledar je potreben v vsaki hiši. Ampak Trinerjevi stenski koledarji so vedno drugačni in nekaj več kot večina. Isti niso samo izvrstno delo tiskarske umetnosti, ampak njih slike imajo vedno kak poseben pomen, vsled česar ga vsaki ima rad in ga visoko ceni. Trinerjev stenski koledar za leto 1925. prinese na vaš dom takorekoč nekaj lepo duhteč zrak. Na njem ste dve lepi sliki: "The Blossom Time," mala mati s krasnim otročičem v naročju med cvetočimi drevesi, in "Golden Sunset," vesel postaran parček v češminovem vrtu. Ti dve sliki kažete vrsto odjemalcev Trinerjevega zdravilno grenkega vina, ki je vaš zvesti prijatelj od mladih nog do nozne starosti. Mr. August Kompere nam je pisal iz Cantona, O. 18. nov.: "Danes ne potrebujem več nobenih drugih zdravil kot edino Trinerjevo zdravilno grenko vino." Isto je vselej zanesljivo zdravilo za želodčne neprilike. Trinerjev stenski koledar za leto 1925. vas bo vsaki dan snominjal na to deistvo. Pošljite 10c. za pokritje pošiljatenih stroškov na: Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KID MCCOY PRED POROTO.

McCoy, pugilist, kateri je bil devetkrat poročen in obdolžen umora Mrs. Theresa Mors, bo najbrže kaznovan s smrtjo.

Los Angeles, Cal. — Zopet bodo igrale ženske veliko vlogo v življenju McCoya, pugilista, kateri je bil veliki oboževalec nežnega spola; bil je namreč devetkrat poročen, seveda po "eigansko". To pot bodo pa ženske določevale njegovo usodo kot porotnice v zadevi umora, katerega je McCoy izvršil nad Mrs. Theresa Mors meseca avgusta t. l. Za obdolženca je zelo obtežljivo, in ako bo šlo malo po pravici, bo obešen. Obdolžen je, da je umoril Mrs. Mors radi ljubosumnosti, po umoru ji je pa odvzel zlatnine in dragocenosti v vrednosti do \$30.000. Mrs. Mors je bila poročena, a obdolženi jo je pregovoril in ji odvzel ljubezen do pravega moža.

Na večer predno je bilo najdeno truplo umorjene je bil McCoy po izpovedi prič pod vplivom alkohola. Pozneje tisti večer je obiskal svojo sestro Mrs. Jennie Thomas, kateri je povedal, da je umoril neko žensko; pri kateri priliki je tudi dal sestri shraniti od umorjene odvzeto zlatnino, napravil svojo oporoko in odšel. Drugo jutro po temu dogodku je šel morilec v trgovino, katere lastnica je bila umorjena in tam napadel odjemalce od katerih trije so bili ranjeni.

Zagovorniki morilca imajo samo en "trick," ki bi služil v obrambo njih klijenta, namreč: da je bil soproj umorjene tisti, ki je zapustil po temu, ko se je slišal strel, stanovanje umorjene; a prosekutor je z dokazi podkovan, ki bo dejal — ne McCoy je bil tisti.

Veliko ljudi sploh ne ve govoriti o drugem, kakor o vremenu; pa vreme se vsled tega prav nič ne spremeni.

Nikdar ne hodite k židu, Ampak idite k Gottliebu! Dobro robo on ima, In po cen' jo Vam proda!

Bodisi za Vašo rabo, Al' Božično le darilo, Vse najboljše tam kupite, Postrežbo točno, Vi dobite!

Koledarje fine, že ima, Zastonj vsakomur, on ga da! To tudi ne pozabite, Dvojne znamke, Vi dobite!

Vesel Božič in srečno Novo leto, Vam želi

JOHN GOTTLIEB,
1845 W. 22nd Street.
CHICAGO, ILL.

V neki občini na Kranjskem se je dogodil ta le slučaj. Pred 4. uro v jutru je umrl 82-letni občinski svetovalec iskren in zaupen županov prijatelj. Ko so ga pokopavali pe menil župan, da se spodob, da napravi ob odprtem grobu zvestega občinskega svetovaleca primeren govor. Med drugim je rekel tudi to: "Dve ženi imel je, pa nič otrok. Ko je izpolnil 82. leto moral je revež pred zoro umreti. Komaj zagledal je luč sveta, ga je že smrt pobasala."

POZOR!

Naša letošnja božična številka bo jako obsežna in bo vsebovala več jako zanimivih in krasnih božičnih povesti. Kdor bi hotel naročiti, kako ekstra številko morda za svoje domače v staro domovino ali za sebe to lahko stori do 20. decembra. Za tukaj ali stari kraj stane posamezna številka 10c.

Uprava A. S. in Ed.

Ako Tvoj sosed ali prijatelj ni naročen na A. S. in Ed. skrbi, da se nanj naroči!

13. Nasvet za Božično darilo

ANGLEŠKI MOLITVENIK:

Key of Heaven, bele koščne platnice s barvano sliko, znotraj platnic krasno vdolan križ, ali fino črno usnje, vati-rane platnice s križcem in zlat-rožni venec, (barva na izbe-ro). Molitvenik in rožni venec skupaj \$2.50.

NAROČILO POŠLJITE na:

TVRDKA EDINOST,
1849 W. 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

BOŽIČ JE BLIZU!

Božični čas je čas spominov in darov. Na tisoče naših rojakov se bo tudi spomnilo svojcev v starem kraju ob tem času s primerno denarno pošiljativo.

Pri pošiljanju denarnih darov pa je ob tem času potrebno, da pridejo isti pravočasno v roke prejemnikov.

Naša banka je itak znana po svoji točnosti v pošiljanju denarja; za ta čas pa je storila še posebne ukrepe, da bodo njene pošiljatve tem hitrejšje in zanesljivejše dospele na svoje mesto.

Ker ima naša banka svoje direktne zveze s pošto in z zanesljivimi bankami v starem kraju, je v stanu dati pošiljateljem denarja najboljšo postrežbo.

Hitrost, zanesljivost in cena vam velevaljo, da se poslužite naše banke pri svojih denarnih pošiljativah, katere naslovite na slovensko banko

Zakrajšek & Česarek

70 — 9th Ave., New York, N. Y.

Med 15. in 16. cesto.

Dostavek: Tudi v slučaju, da ste namenjeni potovati v stari kraj za Božič, je v Vašem interesu, da se obrnete na nas!

NAZNANILO

VELIKE BOŽIČNE RAZPRODAJE, KATERA SE PRIČNE V

SREDO 17. DECEMBRA

IN BO TRAJALA DO BOŽIČA.

Radi zaostale sezone preteklo jesen, Vam mi nudimo cene znižane tako, kakor še nikoli niso bile znižane od nas pri dobrem svežem blagu v vseh oddelkih naše trgovine.

ODJEMALCI ZA PRAZNIKE

Bodo našli veliko važnih predmetov, na katerih se gotovo prihrani veliko denarja. Oglejte si in prepričajte se sami.

VSEM ODJEMALCEM DAMO KRASNA DARILA

J. WYGODNY

Potrebščine za moške in ženske, pletenine, drobnarije in čevlje za celo družino.

1821 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

EXTRA!

Pričenši v torek dne 16. decembra ob 8.30 zjutraj

Zastonj ELEGANTNO KORISTNO nagrado

DOBI VSAK NAŠ ODJEMALEC

ZASTONJ

LION DRY GOODS STORE vogal 18te in Pau'ina ceste

ODPRTO VSAKI VEČER DO BOŽIČA

DRUŽINSKA PRATIKA

je dospela iz starega kraja za leto 1925. To leto so jo izdali v jubilejni izdaji in je lepša kot kedaj prej. S poštnino stane 25c. Naročite jo takoj, predno poide zaloga. Naroča se od Knjigarne Edinost.

FRANK GRILL

Edina slovenska mlekaria SVOJI K SVOJIM Razvaža mleko na dom točno vsaki dan. Slovenci podpirajte slovensko podjetje.

1818 — West 22nd St. CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 4340.

VINKO ARBANAS Edini slovenski cvetličar v Chicagi.

1320 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno. Po naročilu dostavljam na dom.

Cene zmerne.

(T.)

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

"O grazie mille! Grazie, signore! Sono un Italiano perfetto e sero un buono mercantile!"

"Ne čakajte, Pohl! Vaša zadeva je urejena. Zdaj pa Vi, Steiner! Vi ste otrok bolečin! Kaj naj storim z Vami? Vojske narediti in Vas poslati v Kraljevi gradec ne morem, kočijaža pri gospodi ne potrebujem, pa tudi za sleparja niste. Zazdaj Vas bom vzel v svoje gospodarstvo, da boste moj faktotum."

"Gospod poglavar, prosim, jaz nisem nikak faktotum," pravi užaljeno Steiner.

"Niste ne, ampak neumno tele! Človeče, bodite veseli, če Vas vzamem. Mislite li, da je to tako lahko? Ne, dragi moj, tukaj je še moja sestra in soprostnica Ivanka, pri kateri Vas moram šele takorekoč preriniti, ker ne bo hotela nič o tem slišati. Splela Vam bo kvečjem nekaj nogavic in prebrala kako poglavje iz "Krščanske device". Od tega ne bi imeli mnogo. Toda zmagal bom. Do nadaljnjega ostaneta pri meni. Basta!"

Med pogajanji dr. Friedlieba z godci je pospravila Kristina Hartman mizo in se usedla k očetu in staremu Gottliebu Penkerju, ki sta poslušovala sedeč na klopi okrog velike peči.

Kristina Hartman je bila vitka deklica malo bledega obraza. Velike, globokožareče oči so jo delale lepo. Lahen nasmešek ji je igral okrog majhnih ust, ko je videla, kako se trudi dr. Friedlieb za blagor godcev. Oče jo je večkrat sunil po strani. Zabavo je imel z doktorjem. Celo Gottlieb je pozabil na urico spanja, katerega si je sicer privoščil, preden je šel na stražo, in se je vedno in vedno muzal.

Dr. Friedlieb si je mel roke.

"Trije so toraj že pod streho! Seveda, gospod deželni svetnik, tudi tako se lahko naredi! Vohati, zapreti in nato uradno prijazni biti, to da malo kruha. Kaj pa — kaj pa s četrtim? Čujte, mladi mož, zdaj ste Vi na vrsti. Kaj ste?"

Mladi hornist se melanholično nasmehne.

"Jaz, gospod poglavar? Človek sem, ki se ga drži smola."

"Smola? Tako! — Prav mnogo niste dosegli. Moram toraj dalje vprašati. Kaj ste bili prej, preden se vas je pre-jela smola?"

"S smolo sem prišel že na svet."

"Ali ste slišali, Hartman? S smolo prišel na svet! Neumni lopovi ti godci! In prav najmlajši, ki je videti najbolj pošten! To je zanimivo! Povejte torej, kako in zakaj ste

prišli s smolo na svet!"

"Gospod poglavar, tega pač ne bom povedal kar tako pred vsemi ljudmi. To ni prav nič vesela zgodba."

"Vesela zgodba! Kaj se pravi to: vesela zgodba! Mislite, da sem za veselo zgodbo? Morda mislite, da zbijam šale pred Vami. Ne, jaz smatram zadevo za resno, zlasti Vašo. Poglejte torej, dragi prijatelj, zakaj hočete to prikri-vati? Saj smo sami; pred onimi tremi malovredneži krog peči in pred menoj Vas ni treba biti nič sram. Drugi so pač Vaši prijatelji."

"Gospod poglavar, z mojimi doživljaji res ni mnogo dobrega. Preden sem prišel k tej godbi, sem presedel pri vojakih štiri leta ječe."

Dr. Friedlieb se je zasukal sunkoma krog svoje osi.

"Štiri — štiri leta, pravite? No, potem ste morali — oprostite — kaj lepega narediti."

"Nekega podčastnika sem zabodel s sabljo."

"Človeče! Zabodel — do smrti?"

"Ne — do smrti ne! Kmalu je bil spet dobre volje."

"Vi ste — Vi ste pa tudi od vruga! Zakaj pa streljate take kozle?"

Celo je hornistu zatemnelo.

"Javno je rekel nekaj — nekaj nesramnega o moji materi."

"O materi — ah! Tak — tak lopov! Toda vendar zabosti — zabosti je v vsakem slučaju protipostavno. Ali ste morali presedeti vsa štiri leta, ubožec?"

"Ne, zadnje leto mi je cesar odpustil."

"Tako! — Pa vendar tri leta. Tri dolga leta! In potem naravnost k popotni godbi? Kaj ste pa bili, preden ste šli k vojakom?"

"Kmet. Toda moji ljudje niso hoteli nič več o meni vedeti, ko sem prišel iz ječe."

"Vaši stariši so imeli toraj posestvo?"

Težka senca je padla mladeniču na obraz. Videlo se je, da se bori, naj li še več odkrije. Premagal se je in rekel:

"Starišev sploh nimam. Sprejeli so me samo za svo-ega kot najdenčka, iz milosti in usmiljenja sprejeli in v prvi priložnosti zopet spodili."

"Ali niste poznali pravih starišev?"

"Ne! O očetu ne vem nič. Mati mi je umrla, ko — ko sem prišel na svet. Pri neki — neki pšenici so našli kmetje — mater mrtvo — in mene — novorojenčka — tudi že — umirajočega."

Smrtna tišina je bila v pivnici. Samo nočna sapa je lah-no trkala na okno in svetiljka je enkrat zaplapolala. Leno je nihala ura.

Dr. Friedlieb je požrl nekolikokrat slino in rdečica ga je polila.

"Da, glejte, če bi bil kaj takega slutil, Vas ne bi bil vprašal. Resnično ne! Ne bodite hudi name!"

Od peči se je slišalo težko dihanje.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Vojaki morajo spoznati vso državo.

Vojaški krogi se upirajo tudi zahtevi, da bi služili jugoslovanski vojniki v svoji ožji domovini. Oni pravijo: Slovenci naj služijo v Srbiji ali v Makedoniji, Hrvači v Sloveniji, v Srbiji in Albaniji, no-vinci naj se sploh pomešajo po vsej državi radi tega, ker morajo spoznati in vzljubiti vse dežele Jugoslavije. Čutiti se morajo povsod doma, vedeti morajo, da je vsa Jugosla-vija njihova domovina. Kakšen vtis napravi recimo na srbskega vojaka iz Sumadije pogled na morje, ako služi v Dalmaciji in vidi prvič ladje svoje države! On vzljubi ti-ste kraje in v slučaju vojne ve, zakaj se bori. Kako hoče-te z druge strani, da se bodo Slovenci navdušeno vojskova-li v Makedoniji ali na ogrski meji, ako niso videli nikoli teh krajev in ljudstva, ki tam ži-vi? Zato je neobhodno po-trebno, da potujejo vojaki iz kraja v kraj in služijo v od-daljenih deželah. Ko so da-leč od družine, postanejo tu-di bolj samostojni, se priuče pravi vojaški disciplini in se privadijo povrh jeziku in na-vadam svojih bratov. Le na tak način se ustvari v vojski pravi duh skupnosti in enot-nosti.

Ravnajmo se po vzgledu ve-likih držav.

Nasprotniki ugovarjajo: vaši nameni so dobri, toda vs-pehi slabi. Ako pošljete Hr-vata ali Slovence v Albanijo in Makedonijo, morate vede-ti, da ga pošljete v kraje in razmere, na katere ni nava-zen, v podnebje, ki škoduje večkrat njegovemu zdravju itd. Slovenci in Hrvači pride-jo pogostokrat v kraje, kjer je drugačna hrana, ki jim ne prija, med vojake, s kateri-mi morajo ravnati poveljniki povsem drugače kakor bi s sa-mimi Slovenci in Hrvači, vse to vpliva na mlade fante sla-bo, jih vzbuja nezadovoljnost in potrtost. Vi hočete ustvari-ti med vojaštvom enoten duh, vzgojiti v njih navdušenje in ljubezen, pa dosežete ravno nasprotno. Kako naj bo n. pr. navdušen fant, ki se vrne do-mov z malarijo?

Pustite zatoraj vojake v ožji domovini. Saj je delala tako tudi Avstrija, delala je tako tudi Nemčija, ki je ime-la najboljšo vojsko na svetu. Ali so se radi tega Nemci

slabše borili na enemu bojiš-ču nego na drugem? Na vseh mejah in na vseh frontah so se Nemci borili z enakim po-gumom in z enako vztrajnost-jo. Ljubezen do skupne do-movine naj se vcepi mladini že v šoli, pri vseh mladeniški vzgoji in s primernim pou-kom pri vojaki. Končno ve-dite pa še to, da so samo za-dovoljni fantje dobri branite-lji države.

Zmaga vojaških krogov.

Teh zahtev bivših vladnih strank voditelji vojske niso hoteli priznati. Zdele so se jim nevarne in za državo škodljive. Prepričani so bili, da bi se s takimi sprememba-mi zmanjševala vojaška moč države in tega niso hoteli za nobeno ceno pripustiti. Pašič in Pribečević sta bojazen vo-dilnih generalov spretno izra-bila in nepremišljeni govori Štefana Radiča so bili kakor nalašč ustvarjeni, da ima pripomorejo do zmage. Tako je vojska Davidoviča vrgla in Pašič je zopet na krmilu.

To niso bile edine, pač pa najvažnejše izvenparlame-narne sile, ki so prisilile Davi-doviča k odstopu.

ZASTAVE

bandera, regalijske in zlate zna-ke za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN

2107 So. Hamlin Avenue, CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill. Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš z naj in znotraj, pokladan stenski papir.

Phone: Canal 0490.

(Nadaljevanje s 1. strani.) (Dalje na 4. strani.)

SLOV. RESTAVRACIJA.

JOHN STAYER

Domača kuhinja in mehke pijače.

Za obisk se priporoča

Slovcem in Hrvatom

1900 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

JAZ MARY ŠTALCER

CLEVELAND, O.

sem rabila Wahči-čevo Alpentinkture za lase, ker so mi strašno odpadali tako, da bi bila vse zgubila, ako ne bi rabila Wahčeve Alpentinkture, od katere so mi lasje takoj prenehali od-padati in dalje krasno in gosti rasti tako, da imam se-daj en jard in tri palce dolge lase, zakar se g. Wah-čiču zelo zahva-lim.

Imam pa še več drugih zdravil, ka-tere bi morala imeti vsaka družina pri rokah v slučaju potrebe, kakor so moške, ženske in otročje. Za ra-ne, opekline, kraste, grinte, bule, tu-rove, srbečo kožo, prahute na gla-vi, zoper sive lase, revmatizem, ko-stibol in trganje, kurja očesa, brado-vice itd. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ

1434 — E. 92nd St. blizu SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO.

Razpisane nagrade

povodom

Velike jubilejne kampanje K. S. K. J.

KAMPANJA OTVORJENA 1. OKT. 1924.

ZAKLJUČEK ISTE 31. MARCA 1925.

STARE veljavne nagrade za POSAMEZNE

ČLANE(ICE):

- A. Za vsakega novega člana(ico) odrastlega (aktivnega) oddelka prejme član(ica), ki prosi-lca predlaga \$1.00.
- B. Za vsakega novega člana(ico) mladinskega od-delka prejme član(ica), ki ga predlaga 50c.
- C. Stare veljavne nagrade za KRAJEVNA DRUŠTVA za OBA oddelka, aktivni in mladinski: I. nagrada \$25.00 za ono društvo, ki bo od 1. jul. do 31. dec. t. l. pridobilo največ članov ali članic. II. nagrada \$15.00. III. nagrada \$10.00.

NOVE nagrade za KRAJEVNA DRUŠTVA, veljav-ne za pridobivanje članstva za aktivni in mladinski oddelek:

- D. PRVA skupina društev, broječa do 100 članov: I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.
- E. DRUGA skupina društev, broječa od 100—200 članov I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.
- F. TRETJA skupina društev, broječa nad 200 čla-nov: I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.

KATOLIŠKI SLOVENCİ IN SLOVENKE! PRI-STOPAJTE K NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI SLOV. KATOL. PODP. ORGANIZACIJI: K. S. K. JED-NOTI!

ZDRAVA ČISTA USTA — POTREBNA ZA ZDRAVJE

NEWYORŠKI ZOROZDRAVNIK

Premakljivo in nepremakljivo umetno zobovje.

Zlate—gumijaste in aluminijaste plošče umetno narejene — nizke cene.

Zobe preiščem brezplačno. Zobe izrujem brez bolečin.

Phone: CANAL 1651

1958 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.

Vogal Robey ceste.

Novakove želodčne kapljice

staro zanesljivo zdravilo, ki bi moralo biti pri vsaki družini vedno pri roki za:

BOLEČINE V ŽELODCU;

PROTI PLINOM (gasom);

PROTI KRČOM V ŽELODCU — CENA 35c.

Vsa Novakova zdravila so v rabi že 40 let.

JOHN NOVAK CO.

1900 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

MARKO MIHELIČ, zastopnik.

SEVEDA FOREST CITČANI

Vedo, da se kupi naj-

boljšo vsakovrstno že-

leznino, ki se jo potre-

buje bodisi pri graje-

nju domov, garaž ali

karšnegakoli poslopja, kakor

tudi najboljše raznotero

pohištvo po najnižjih cenah

pri znanem trgovcu

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Street.

Forest City, Pa.

(T.)